

Overdenking

Gemeente van Onze Heer Jezus Christus, beste mensen,
'Heb je de regenboog gezien?' Die vraag hoorde ik onlangs bij het uitlaten van mijn hond. De dag ervoor was emotioneel geweest. 'Heb je de regenboog gezien?' Diezelfde vraag stelde onze nu nog thuiswonende zoon de dag er na. De avond daarvoor was er het nodige gedoe geweest. Tijdens het gesprek over de bevestiging van een huwelijk voor Gods aangezicht, zag de aanstaande bruidegom een dubbele regenboog. Zo heb ik vaker op belangrijke momenten een regenboog gezien. De regenboog is het teken van het eeuwige verbond tussen God en mensen.

De regenboog kan het antwoord zijn op onze waarom vragen. Waarom krijgt iemand een ziekte. Waarom gaat iemand dood. Waarom blijven mensen elkaar kwetsen en pijn doen. Waarom al die oorlogen in het verleden en heden. Waarom moet de schepping zo lijden door menselijk gedrag? Want de regenboog gaat voorbij aan wat naar ons menselijk idee eerlijk is. De regenboog is het teken, dat God nooit stopt om zich met ons te verbinden, omdat Hij ons zelf geschapen heeft.

De regenboog past prima bij het jaarthema van onze landelijke kerk: 'Als nieuw! Leven in het licht van Gods koninkrijk'. Want na zondvloed, kon de mens weer als nieuw beginnen. Zoals eerst in het paradijs. Met Adam en Eva was het 'nieuw'. Met Noach werd het 'als nieuw'. Met als teken de regenboog. 'Nieuw' en 'Als nieuw' duurt meestal maar kort. Dat lezen we bij Adam en Eva met het eten van de appel. Dat lezen we als Noach, na het verlaten van de ark, te veel wijn drinkt. Maar Gods koninkrijk duurt niet kort. Dat is eeuwig, zoals in de hemel, ook op aarde. En telkens kan iedereen overal 'als nieuw' deelhebben aan het Koninkrijk van God.

Petrus kids heeft een boekje uitgebracht over de evangeliëlezing, die past bij het jaarthema 'Als nieuw! Leven in het licht van Gods koninkrijk'. Op de voorkant staat: 'Het is niet eerlijk' met een uitroepteken en daaronder 'Toch' met een vraagteken en een uitroepteken. Ik denk aan het kuikentje Calimero, met zijn kenmerkende uitroep: 'Het is niet eerlijk, want zij zijn groot en ik ben klein'. Ik denk aan de stakingen van de politie en het openbaar vervoer. Is het eerlijk, dat het vroegpensioen voor mensen met een zwaar beroep dreigt te verdwijnen? Is het eerlijk, dat mensen met zwaar lichamelijk werk minder betaald worden dan mensen, die met hun hoofd werken? Is het eerlijk, dat mensen met een hoog salaris beslissen over de regeling van vervroegd uittreden van mensen met een laag salaris?

Of heel anders: krijgen boeren een eerlijke prijs voor hun grondstoffen? In Nederland? In ontwikkelingslanden? Is het eerlijk als buitenlandse werknemers moeten werken in slechte arbeidsomstandigheden voor een slecht salaris? Is het eerlijk als de kosten van milieuvervuilende productie niet worden verrekend in de consumentenprijzen? Is het eerlijk als mensen, in één uur werken meer betaald krijgen dan het jaarsalaris van een ander? Zoals profvoetballers, topartiesten of CEO's van multinationals? Het is heel verleidelijk om die vragen over wat eerlijk is met een 'natuurlijk wel' of 'natuurlijk niet' te beantwoorden.

Maar met een simpel 'ja' of 'nee', doen we geen recht aan de complexiteit van het leven en aan de wederzijdse afhankelijkheid van mensen van elkaar. Uiteindelijk gaat het om recht doen aan iedere unieke mens, plant en dier. Uiteindelijk staat alles met elkaar in verbinding in Gods schepping.

Ik denk ook aan de uitspraak van Paulus over het lichaam van Christus uit zijn brief aan de christengemeente in Korinte. 'Als het hele lichaam oog zou zijn, waarmee zou het dan kunnen horen? Als het hele lichaam oor zou zijn, waarmee zou het dan kunnen ruiken?' Zonder mensen, die de trein schoonmaken, geen goede treinreis. Zonder thuiszorg, geen mogelijkheid om thuis te blijven wonen met alle bijbehorende sociale, emotionele en financiële gevolgen.

'Als nieuw! Leven in het licht van Gods Koninkrijk.' Het Koninkrijk van God is totaal anders, dan wat 'gewoon' of 'natuurlijk' of 'zoals gebruikelijk' is in ons dagelijks leven.

De gelijkenis van vanmorgen laat iets zien van het Koninkrijk van God.

Het eerste vers zegt het met zoveel woorden: 'Het is met het Koninkrijk van de hemel als met een landheer ...' De eerste actie van de landheer is heel gewoon voor die tijd.

Hij gaat naar de markt en huurt mensen in om voor hem een dag te werken.

Hij belooft hen om hen daarvoor een dagloon, één denarie, te betalen.

De tweede, derde en vierde keer, dat de landheer naar de markt gaat om arbeiders te vragen om in zijn wijngaard te werken, zegt de man, dat zij een rechtvaardig loon krijgen. Ook dat lijkt niet ongewoon. Al vraagt het van de mannen wel het vertrouwen dat hun werken redelijk beloond zal worden. Maar 'nee' zeggen, betekent in elk geval geen loon.

De vijfde keer, dat de landheer naar de markt gaat, stelt hij de vraag: 'Waarom staan jullie hier de hele dag zonder werk?' De arbeiders antwoorden met een kort, neutraal: 'Niemand heeft ons ingehuurd'. Geen verwijt: 'Als u ons had ingehuurd, dan hadden wij hier nu niet meer gestaan'. Geen opmerking: 'Waarom koos u ons niet eerder dan die andere mannen?'

De landheer antwoordt even kort: 'Gaan jullie ook maar naar de wijngaard'.

Geen enkel woord over wat de mannen zullen verdienen.

Het 'Als nieuw! Leven in het koninkrijk van God' wordt zichtbaar in de beloningen, die de mannen krijgen. De groep die maar een uur heeft gewerkt, krijgt een denarie, een dagloon. Op dat moment reageert de groep, die de hele dag heeft gewerkt, nog niet. Misschien denken ze wel: 'Als zij voor één uur werken een dagloon krijgen, misschien krijgen wij dan wel twee of vier keer een dagloon.' We lezen bij Matteüs niet welk loon de mannen krijgen, die drie of zes uren hebben gewerkt en of daar nog commentaar op komt.

Bij het Koninkrijk van God gaat het niet om de nuance, om de grijstinten. Bij het Koninkrijk van God gaat het om principieel goed. Goed met een hoofdletter G. Goed scheelt maar één letter met God. Geen 'goed, gegeven de omstandigheden'. Geen 'goed' als resultaat van onderhandelingen. Geen 'goed' als het rapportcijfer 8, waar het nog beter kan.

Principieel goed. Dat is wat de landheer hier laat zien. Iedereen was de hele dag beschikbaar om te werken en dus krijgt iedereen hetzelfde. Ongeacht hoeveel uur iemand precies heeft gewerkt. Ongeacht de persoonlijke omstandigheden van een arbeider. Ongeacht hoeveel monden hij moet voeden.

De werkers van het eerste uur hadden al aan het begin van de dag de zekerheid, dat zij die dag een dagloon zouden verdienen. De werkers van het derde en zesde uur hadden geen idee wat zij die dag zouden verdienen, behalve dat de landheer had gezegd dat het rechtvaardig zou zijn. De werkers van het laatste uur hadden de hele dag teleurstellingen moeten verwerken van niet uitgekozen worden om te werken. Met elk uur, dat verstreek, werd de kans op een dag zonder

loon groter. Maar naar huis gingen ze niet. Er was immers nog een kans, dat ze tenminste nog iets zouden verdienen. Hoe vaak zouden zij zich nutteloos hebben gevoeld, niet gezien, niet goed genoeg?

De werkers van het eerste uur, gingen niet hun beklag doen bij de rentmeester, die het geld had uitgedeeld, maar spreken de landheer zelf aan. De landheer gaat het gesprek aan met één van de groep van het eerste uur. Hij maakt daarmee persoonlijk contact en verbindt zich met een unieke mens. De landheer praat niet met een groep of een groepsvertegenwoordiger. Hij spreekt de klager aan met: 'Vriend'. Hij polariseert niet.

De landheer vertelt de arbeider van het eerste uur, dat hij precies gedaan heeft wat hij met deze arbeider heeft afgesproken. Dus dat is geen gegronde reden voor klagen. Het is toch een eerlijke afspraak: een dag werken voor een dagloon? De landheer vervolgt: 'Het is toch eerlijk, dat ik met mijn geld mag doen, wat ik wil?' En dan verandert ineens de toon van de landheer: 'Ben je jaloers, omdat ik goed ben?'

De landheer is Jezus. Jezus geeft ieder het zijne. Jezus geeft rechtvaardig. De beschikbaarheid om je in te zetten telt. Jezus ziet iedereen, die wil werken in Zijn wijngaard, in het Koninkrijk van God. Jezus geeft aan iedereen, die een dag wil werken in Zijn wijngaard, in het Koninkrijk van God, een zelfde beloning. Misschien krijgt de eerste loon naar werken en de laatste genade. Maar iedereen die bijdraagt aan het Koninkrijk van God op aarde, krijgt daarvoor hetzelfde: het eeuwige leven.

Net zoals God de totaal Andere is, zo is het Koninkrijk van God het totaal Andere.

Denk aan de sportzomer. Zo veel mensen hebben hard getraind om eerste te worden in het EK voetbal, in de Tour de France, op de Olympische of de Paralympische Spelen. Soms zijn die inspanningen beloond. Vaker niet. Bijvoorbeeld omdat een sporter net op die essentiële dag niet mee kon doen vanwege corona. Of omdat hij meegesleurd werd in de val van een andere sporter. Of omdat de sporter net de beslissende ontsnapping miste. Het zegt niets over haar inzet, maar wel over haar beloning.

Wat er ook gebeurt. Hoe de voorbereiding ook verliep. Hoe het resultaat ook was. Bij God, bij Jezus, in het Koninkrijk van God, mogen we telkens opnieuw 'als nieuw' zijn. Niet door een oppervlakkige schoonmaakbeurt er weer glanzend uitzien. Maar door Vader, Zoon en heilige Geest van binnen 'als nieuw' worden. 'Als nieuw' klaar staan om te werken in de wijngaard, als de landheer het vraagt. Voor welke taak Jezus ons ook vraagt, hoe hard we ook werken als rentmeester van Gods schepping, hoezeer de heilige Geest ons inspireert het goede te doen, we krijgen een rechtvaardige beloning. Want het is God, die ons roept op Zijn uur. Ongeacht of dat het eerste of het laatste uur is of ergens daartussenin.

Ik sluit af met het gedicht 'Elke dag nieuw zijn!' van Phil Bosmans.

Nieuw ben je

als je elke morgen verwonderd kunt zijn en dankbaar voor het licht van de dag,

als je juicht, omdat je ogen zien, je benen lopen, je handen tasten, als je zingt, omdat je hart klopt!

Nieuw ben je,

als je weet dat je leeft, als je beseft dat vandaag de eerste dag begint van de rest van je leven!

Nieuw ben je,

als je een verse kijk hebt op mensen en dingen, als je nog lachen kunt

en genieten van de kleinste en gewoonste bloemen op je levensweg. AMEN